

စဲးဖိကဟာ်ပိညါ လၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် လၢပှၤကိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်

ကဟာ်ပိညါဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် (Assistive Technology, AT) **စဲးပိးလီ** စဲးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကယဲၣ်မ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤ, တၢ်ပိးတၢ်လီၤ အကွၢ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် စီးဖဲဝဲ (software), လၢတၢ်လဲၤပှၤန့ၣ်အိၣ်လၢကျးသ့, လၢတၢ်ဆိတလဲၤမၤဂ့ၤထီၣ်အိၣ်, မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်လဲၤလိာ်မၤဘၣ်ဂီၢ်အိၣ် တခါလၢလၢ, လၢတၢ်စူးကါအိၣ် ဒ်သိးကမၤအါထီၣ်, ဟံးဃာ်ဂၢၢ်ကျၢၤ, မ့တမ့ၢ် မၤဂ့ၤထီၣ် ကိၣ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်တဆိၣ်သးမးတဂၢၤ အတၢ်ဖဲတၢ်မၤ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

AT လၢတၢ်လဲၤပှၤန့ၣ်အိၣ်လၢကျးသ့ န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတခါလၢလၢ လၢအမၤစၢၤကိၣ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်တဆိၣ်သးမးတဂၢၤ လိၤလိၤ, လၢတၢ်လဲၤဃုထၢ, တၢ်လဲၤပှၤန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စူးကါ ကဟာ်ပိညါဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် စဲးပိးလီတခါ အပူၤန့ၣ်လီၤ. AT တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ် ဟံးဃာ်ဒီး တၢ်ခဲကွၢ်စီၤကွၢ် တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်ဒုးဘၣ်လိာ်ဖိဒုးတၢ်ဒီး တၢ်ကူစါယါဘျီဒီးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအဂၢၤတဖၣ်, တၢ်ဃုထၢ ဒီး တၢ်ပှၤန့ၣ် AT စဲးပိးလီတဖၣ် ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ပှၤကိၣ်ဖိတဂၢၤအံၤ ဒီး/မ့တမ့ၢ် ပှၤကိၣ်ဖိအံၤအဟံၣ်ဖိဃီဖိ တၢ်သိၣ်လိ ဒ်အလီၢ်အိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲဆိကမိၣ်ထီၣ် AT အခါ, ဆိကမိၣ်ထံဆး တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢတဖၣ်တက့ၢ်-

- **ပှၤကိၣ်ဖိ-** ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါတဖၣ်, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, တၢ်လၢအဘၣ်သးဝဲဒိၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤလိလိာ်အကျိၤအကျဲ, တၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤ, ဒီး တၢ်လၢအတၢ်တၢ်တဖၣ်. တၢ်မနုၤတြီဃာ်အိၣ်လၢ ကန့ၣ်လီၤဟံးဃာ်လၢ လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်အံၤအပူၤ လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲလဲၣ်? တၢ်မနုၤ "ဘၣ်လီၤဘၣ်စး" လၢပှၤကိၣ်ဖိအံၤအဂီၢ်လဲၣ်?
- **ခိၣ်ဃၢၤတၢ်အိၣ်သး-** တၢ်လိာ်ဘၣ်အံၤအိၣ်ဖဲတၢ်လီၤမနုၤတတီၤလဲၣ်? ဆိကမိၣ်ထီၣ် တီၤဒီး, တၢ်အိၣ်ကျဲး, ဟံၣ်, တၢ်ဟးကသုၣ်မၤဖုံသး, ဒီး တၢ်န့ၣ်ဖဲးန့ၣ်မၤ.
- **တၢ်ဖဲတၢ်မၤ-** တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ် လၢဖိသုၣ်အံၤအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်? မ့ၢ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤ တၢ်မၤဝံၤလၢပွဲၤအိၣ် တုၤလီၤတီၤလီၤ ဒ်အတံၤသကိးကဒဲကဒဲတဖၣ် မၤအိၣ်အသိး သ့ခါ?
- **စဲးဖိကဟာ်ပိညါ-** တၢ်ပိးတၢ်လီၤမနုၤတမံၤ ကမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ် တၢ်ဖဲတၢ်မၤအံၤလဲၣ်? စဲးဖိကဟာ်ပိညါ မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ် တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကွဲးလံာ်, တၢ်ဘၣ်ထွဲတုၤအိၣ်လိာ်သး, တၢ်ဖးလံာ်, တၢ်မၤလိလံာ်, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွဲး, တၢ်ဟးကသုၣ်မၤဖုံသး ဒီး တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်ကသုၣ်, ကိးမုၢ်န့ၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်, တၢ်ထီၣ်, တၢ်န့ၣ်ဟူ, တၢ်မၤ, တၢ်ဟံးလီၤဟံးကျဲၤ ဒီး တၢ်ဆုၣ်နီၤ န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်န့ၣ်ညါခါ?

- ပှၤအမဲရကၤဖိ အကကွၢ်တဖၣ်အကကွၢ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်တဆိၣ်သးမးတဖၣ် စူးကါဝဲ ပိးလီၤလီၤဆိဆိတဖၣ်, ပိးလီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် စဲးဖိကဟာ်ပိညါဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လီၤ.
- ပှၤအမဲရကၤဖိ အကကွၢ်တဖၣ်အကကွၢ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်တဆိၣ်သးမးတဖၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲ ပိးလီၤလီၤဆိဆိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပိးလီၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ် (AT) လၢကမၤကိးမုၢ်န့ၣ်တၢ်မၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်လၢထံလုၢ်နီၤ, တၢ်သိးကူသိးကၤ, တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်, တၢ်န့ၣ်လီၤဆူလီၢ်မံ, တၢ်ဟံးထီၣ်လၢလီၢ်မံ, တၢ်ဆုၣ်နီၤဆၢထၢလၢလီၢ်ဆုၣ်နီၤ, တၢ်ဟးလၢခိၣ်, တၢ်လဲၤဆူတၢ်ချဲၤ ဒီး တၢ်စူးကါတၢ်ဟးလီၢ် (ဟံးဃာ်ဒီး တၢ်လဲၤဆူတၢ်ဟးလီၢ်) န့ၣ်လီၤ.
- စဲးဖိကဟာ်ပိညါ လၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၣ် ဘၣ်သုၣ်သုၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ ကဟာ်ပိညါလၢအပတီၢ်ဖုၣ် (ပိးလီၤဖိၣ်စၢၢ်ဘိ) ဒီး ကဟာ်ပိညါလၢအပတီၢ်ထီ (အဲးပ် လၢ iPad မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ဖျူထၢၣ် အပူၤ) န့ၣ်လီၤ.
- စဲးဖိကဟာ်ပိညါ တၢ်ဟံးန့ၣ်မူဒါန့ၣ်မ့ၢ် ကရူၢ်တၢ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါမၤသကိးတၢ်တမံၤလီၤ. ဆိကမိၣ်ထီၣ် ခါဆူညါ ဒီး ဒုးမုၢ်ဒဲးဂဲၤ တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်တဖၣ် တက့ၢ်.

စဲးဖီကဟာ်ပိညါ လၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ် လၢပှၤကိဖိတဖၣ်အဂီၢ်

- **ကျဲကူၣ်သ့တဖၣ်-** ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လီၤဒီးကျိၤကျဲ လၢတၢ်ကထာ်န့ၣ်လီၤ စဲးဖီကဟာ်ပိညါအံၤ လၢပှၤကိဖိအံၤအမုၢ်န့ၣ် - အတၢ်အိၣ်မူအပူၤ. ဆၢတဲာ် တၢ်မၤလိမန့ၣ်ကလိၣ်ဝဲ လၢဖိသၣ်အံၤကမၤန့ၣ်တၢ်အဂီၢ်. မ့ၢ်တၢ်အံၤ ဟံးဃုာ်ဒီး မိၢ်ပၢ်တဖၣ်, သရၣ်/မုၢ်တဖၣ်, ပှၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်လၢတီၤဒီးပူၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပှၤသ့ပှၤဘၣ်အဂၤတဖၣ်ခါ?

မ့ၢ်ကဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်တဖၣ် လၢကျဲဒ်လဲၣ်

- ထၢဖျိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး ဖိသၣ်အံၤ အတၢ်တဆိၣ်သးမး.
- ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်လၢဖိသၣ်အံၤမၤသ့တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢအဝဲမၤတသ့တဖၣ် မ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤဒီး ဖိသၣ်ကဒဲကဒဲ လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်တဆိၣ်သးမးတဖၣ်.
- ဆိကမိၣ် တၢ်မၤလိမၤဒီး အနီၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးပနီၣ် ဒီး တၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ် လၢဖိသၣ်အံၤ ဂုၢ်ကျဲးစးမၤလၢပှၤအီၤတဖၣ်.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်ဖိ လၢအလီၤန့ၣ်တဖၣ်.

စဲးဖီကဟာ်ပိညါ လၢအဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ နီၢ်တဂၤလီၤလီၤဆီဆီ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ (Individualized Education)

ဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ န့ၣ်လီၤ

- တၢ်သ့ဖဲးသ့မၤတၢ်အပတီၢ် အဝဲအံၤ
- ဖိတၢ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ပညိၣ်တဖၣ်
- လီၤဆီကူၣ်သ့တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢအဘၣ်ထွဲလီၤသးတဖၣ်
- တၢ်မၤစၢၤ ဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢတၢ်ဟံးဖျိအါထီၣ်အီၤတဖၣ်

တၢ်ကွၢ်သးတဖၣ် ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်သးကျဲၤဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ-

-www.p12.nysed.gov

-www.ncddr.org

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါအဂီၢ် လဲၤဆူ parentnetworkwny.org တက့ၢ်.

www.parentnetworkwny.org
info@parentnetworkwny.org
716.332.4170

လံာ်တီၢ်လံာ်အံၤ အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ လၢ US တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤ အစုဟ့ၣ်ယုၤတမံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ #H325160003. သန့က့, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ တမံၤဝဲတၢ်နီၢ်နီၢ်လၢ အဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် US တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤ အသန့ဘၣ်, ဒီး နတၢ်ကြးဆိကမိၣ်အံၤဒီးအမုၢ် ကီၢ်စၢၤဖျိပဒိၣ် အတၢ်ဆဲးလီၤဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ. တၢ်တိကျဲၤ ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ Carmen Sanchez.